

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тачка 8) Устава Републике Србије, према којем Република Србија уређује и обезбеђује систем у области социјалног осигурања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење овог закона су:

- стварање услова за потпуну примену и спровођење Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС” бр. 107/05 и 109/05-исправка) који је ступио на снагу 10. децембра 2005. године:

- да се осигураницима који нису редовно уплаћивали допринос за обавезно здравствено осигурање, односно за које послодавци нису извршавали законом прописане обавезе, створе услови за остваривање права из обавезног здравственог осигурања;

- да се створе услови да осигураници, односно послодавци започну са уплатом текућих обавеза по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање, у складу са законом.

Наиме, Законом о здравственом осигурању прописана је обавеза остваривања права из обавезног здравственог осигурања (право на здравствену заштиту, право на накнаду зараде за време привремене спречености за рад и право на накнаду трошкова превоза у вези са коришћењем здравствене заштите) само на основу оверене здравствене књижице, односно оверене друге исправе за остваривање права из обавезног здравственог осигурања. Такође је прописана и обавеза да се овера здравствене књижице, односно друге здравствене исправе може извршити само на основу доказа да је уплаћен доспели допринос за обавезно здравствено осигурање. Изузетно, у случају остваривања здравствене заштите у хитним случајевима, осигуранику се пружа таква здравствена заштита и у случају да здравствена књижица није оверена, односно да доспели допринос за обавезно здравствено осигурање није уплаћен од стране обвезника уплате доприноса.

Законом о здравственом осигурању такође је прописано да оверу здравствене књижице, односно друге исправе на основу које се остварују права из обавезног здравственог осигурања оверава Републички завод за здравствено осигурање, односно матична филијала осигураника, на основу расположивих доказа, односно на основу доказа да је уплаћен доспели допринос за обавезно здравствено осигурање, у складу са законом.

Републички завод за здравствено осигурање, за велики број осигураника није у могућности да овери здравствену књижицу с обзиром на чињеницу да доспели доприноси за обавезно здравствено осигурање нису

измирени, чиме се такви осигураници доводе у неравноправан положај у односу на друге осигуранике у поступку остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

На основу података Министарства финансија - Пореске управе, дуговања по основу доспелих а неплаћених доприноса за обавезно здравствено осигурање, на дан 31.12.2007. године, за осигуранике пољопривреднике износе 22.506.182.254,44 динара, док за осигуранике који обављају самосталну делатност - предузетнике дуговања износе 9.788.771.854,36 динара, што укупно износи 32.294.954.108,80 динара. Поред тога, процењује се да дуговања послодаваца и осталих уплатилаца доприноса, односно других осигураника износе око 10 милијарди динара, што све укупно износи око 42 милијарде динара дуговања по основу доспелих а неплаћених доприноса за обавезно здравствено осигурање.

Доношењем Закона о мировању и отпису дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање створиће се услови да почев од 01. јануара 2008. године, обвезници уплате доприноса започну измиривање законом прописаних текућих обавеза на основу чега ће се створити услови да Републички завод за здравствено осигурање може вршити оверу здравствених књижица за оне осигуранике за које је покренут поступак прописан овим законом.

III. ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

У члану 1. предложено је да се овим законом уреди мировање обавеза плаћања доспелих а ненаплаћених доприноса за обавезно здравствено осигурање, као и отпис дуга по основу доспелих а неплаћених доприноса за обавезно здравствено осигурање.

У члану 2. дате су дефиниције израза које се користе у овом закону, а које су усклађене са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање, као и Законом о здравственом осигурању.

У члану 3. прописан је период мировања доспелих а ненаплаћених обавеза по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање за осигуранике из члана 17. став 1. Закона о здравственом осигурању. Наиме, доприноси за обавезно здравствено осигурање који су доспели до 31. децембра 2007. године а које обвезник доприноса није измирио до дана ступања на снагу овог закона, мирују у периоду од 01. јануара 2008. године до 31. децембра 2011. године. На тај начин под јединственим условима дата је могућност да се за све обвезнике доприноса, односно да се за све осигуранике из члана 17. став 1. Закона о здравственом осигурању утврди период мировања доспелих а ненаплаћених обавеза. Такође је овим чланом предложено и да под једнаким условима мирују доспели а ненаплаћени доприноси који се плаћају из основице (које плаћа запослени) као и доспели а ненаплаћени доприноси који се плаћају на основицу (које плаћа послодавац).

У члану 4. предложено је да се за време мировања дуга по основу доприноса не зарачунавају камате. На тај начин за време периода мировања за обвезника уплате доприноса утврђује се само основни дуг по основу доспелих а неизмирених обавеза за допринос за обавезно здравствено осигурање.

У члану 5. предложено је да почев од 01. јануара 2008. године, као и за цео период мировања, односно до 31.12.2011. године, обвезник доприноса има обавезу да плаћа текуће обавезе по основу доприноса у складу са Законом о доприносима за обавезно социјално осигурање. На овај начин обвезник доприноса коме је утврђено мировање обавезе уплате доприноса наставља да редовно плаћа текуће обавезе почев од 01. јануара 2008. године.

У члану 6. предложено је да се за оне обвезнике доприноса који су измиривали текуће обавезе у целини по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање почев од 01. јануара 2008. године и надаље, изврши отпис целокупног дуга који је доспео на дан 31.12.2007. године. На тај начин стимулишу се обвезници уплате доприноса да почев од 01. јануара 2008. године и надаље уредно извршавају законом прописане обавезе, односно да уредно измирују допринос за обавезно здравствено осигурање. На тај начин стичу услове да им се отпишу дугови у целини на дан 01.01.2012. године.

У члану 7. предложено је да се против оних обвезника доприноса који у периоду мировања дуга (од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године) нису измиривали текуће обавезе по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање почев од 1. јануара 2008. године, покрене поступак принудне наплате дуга. На тај начин предлаже се принудна наплата дуга почев од 01. јануара 2012. године, за дуг који је доспео на дан 31.12.2007. године.

У члану 8. предложено је да се поступак за утврђивање мировања дуга по основу доприноса, као и за отпис дуга по основу доприноса покреће по писменом захтеву обвезника доприноса.

У члану 9. предложено је да је обвезник доприноса дужан да Пореској управи поднесе захтев за мировање и отпис дуга, који је доспео до 31.12.2007. године, у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона. Такође је предложено да обвезник доприноса – послодавац уз захтев поднесе и списак осигураника за које мирује дуг по основу доприноса, с тим да се тај списак не може мењати у току трајања периода мировања. На тај начин мировање дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање односи се само на запослене који су били у радном односу код послодавца на дан 31.12.2007. године.

У члану 10. предложено је да Пореска управа доноси решење којим ће се утврдити мировање дуга по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање за период од 01.01.2008. године до 31.12.2011. године.

У члану 11. предложено је да Пореска управа води посебну евиденцију за сваког обвезника доприноса у коју се уносе подаци од значаја за мировање и отпис дуга, односно подаци о обвезнику доприноса, осигураницима

за које мирују обавезе по основу доприноса, висина обрачунатог а неплаћеног доприноса који је доспео до 31.12.2007. године и др.

У члану 12. предложено је да ако Пореска управа после ступања на снагу овог закона, у поступку контроле код обвезника доприноса утврди да обвезник доприноса који није поднео захтев за мировање и отпис дуга, и који није измирио доспеле и неплаћене обавезе настале до 31.12.2007. године, таква обавеза сматра за текуће обавезе у складу са законом. Поред тога предложено је да Пореска управа покрене поступак принудне наплате тих обавеза у складу са законом.

У члану 13. предложено је да министар надлежан за послове здравља и министар надлежан за послове финансија заједнички уреде критеријуме, услове, начин и поступак за мировање обавезе плаћања доспелих а неплаћених доприноса као и отпис дуга по том основу. Оваква одредба предложена је с обзиром на специфичност сваког обвезника уплате доприноса, односно категорије осигураника за које допринос није уплаћен, тако да је целисходно ову област уредити подзаконским актом.

У члану 14. предложено је да Закон ступи на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

IV. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити средства у буџету Републике Србије.